

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 115 (1557) szám * Péntek, 1937 június 25

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

A németek és olaszok visszavonulása a spanyol partok ellenőrzéséről

A visszavonulók nem terveznek semmi külön megtorlást, csupán a további összeütközéseket akarják elkerülni. — Angliában a Franco-kormány elismeréséről tárgyalnak

Londonból jelentik: Mint már röviden jelentettük, szerdán a déli órákban Ribbentrop német és Grandi olasz nagykövet megjelent az angol külügyi hivatalban. A nagykövetek mindkét kormány nevében jegyzéket nyújtottak át az angol kormánynak. Ebben közölték, hogy sem az német, sem az olasz haderő többé nem vesz részt a spanyol partok ellenőrzésében.

A továbbiakban a német jegyzék elmondja, hogy a német kormány nem hajlandó tengeri haderejét továbbra is kitenni a spanyol vörösek céltáblájának. A német kormány a legkisebb mértékre szállította le kivánságát, amikor azt kérte, hogy a négy hatalom együttesen tengeriflottatüntetést rendezzen Valencia előtt, ezzel juttatva kifejezésre az összetartást és védekezési készséget. Minthogy sem Anglia, sem Franciaország nem volt hajlandó ehhez hozzájárulni, a német kormány kénytelen megállapítani, hogy a négy nagyhatalomból hiányzik az összetartás szelleme, ami pedig elengedhetetlen feltétele a közös nemzetközi feladatok végrehajtásának. A német kormány tehát elhatározta, hogy az ellenőrzéstől végleg visszavonul.

Az olasz kormány jegyzéke is megállapítja, hogy a hatalmak között hiányzik az összetartás ezért a jövőben nem vesz részt a ellenőrzésben.

Angol politikai körökben sajnálkozással fogadták a német és olasz jegyzéket, de egyben örömmel állapítják meg, hogy

Németország és Olaszország továbbra is tagja maradt a semlegességi bizottságnak és a benemaratokozási egyezmény továbbra is megtartotta kötelező erejét Németországra és Olaszországra nézve.

Az alsóházban Eden külügyminiszter ifj. Henderson kérdésére a következő nyilatkozatot tette:

— A „Leipzig” esetében nem sikerült a teendő lépések tekintetében megegyezni. A főkérdés, mely körül nézeteltérés támadt, az volt, hogy a négy hatalom rendezzen együttes tengeri tüntetést Valencia előtt. Neurath német külügyminiszter, aki előtt ma megjelent az angol ügyvivő, hangoztatta, hogy a német hadihajók

nak az ellenőrzésből való kivonása csak azt célozza, hogy a helyzet súlyosbodása elkerülhető legyen. Hozzátette Neurath, hogy a német kormány a „Leipzig” esetével kapcsolatban csak erre a lépésre fog szorítkozni.

(A külügyminiszternek ezt a bejelentését az alsóház nagy örömmel fogadta).

— Az angol kormány — folytatta Eden — örömmel ismeri el és üdvözli azokat az indokokat, amelyek ezt az elhatározást sugallták. A német kormány továbbra is részt vesz a semlegességi bizottság munkájában.

Eden azután bejelentette, hogy az olasz hajókat is visszavonják az ellenőrzésből.

Henderson képviselő most azt kérdezte, főlhivnak-e más hatalmakat, hogy a spanyol partok ellenőrzésében Németország és Olaszország helyét vegyék át.

Eden válaszában kijelentette, hogy ez a kérdés megfontolandó.

— Az alsóház — úgymond — bizonyára meg fogja érteni annak a közlésnek a fontosságát, hogy a német kormány csak az ellenőrzéstől vonult vissza és a „Leipzig” sérelmével kapcsolatban csak erre a kérdésre szorítkozik.

Galacher, az alsóház egyetlen kommunista képviselője, azt kérdezte, igyekezett-e az angol kormány megállapítani, hogy igaz-e a „Leipzig” elleni támadás története. A kommunista képviselőnek a kérdése ellen az alsóház minden oldalán zajosán tiltakoztak. Eden pedig nem válaszolt a kérdésre.

Szöbakerült ezután az a kérdés, hogy Anglia ismerje el a spanyol nemzetieket hadviselő félnek. Egy képviselő azt ajánlotta, hogy helyesebb lenne, ha az angol kormány elismerné Franco uralmát 14 millió spanyol fölött.

Eden: A kérdés most van megfontolás alatt. A hadviselő jogainak elismerése megtörténhet anélkül, hogy az fölkelés helyeslését jelentené. E kérdésben történő döntés előtt mindenesetre ki kell kérjünk a ház hozzájárulását.

Londonból jelentik: Ribbentrop német nagykövet szerdán Londonból Berlinbe érkezett.

Nagy megnyugvás Londonban. A németek és az olaszok csak kereskedelmi hajóik védelmére hagynak hadihajókat a spanyol partok mentén

Londonból jelentik: A Reuter értesülése szerint londoni diplomáciai körök a német kormánynak azt az elhatározását, hogy visszavonul a spanyol tengeri ellenőrzéstől, a zsákutcából kivezető, megnyugtató megoldásnak tekintik. Londonban belátják, hogy a német kormány kötelezve érezte magát, hogy elfogadja a „Leipzig” tisztjeinek és legénységének vallomását a torpedótámadás tekintetében. Nagy megnyugvást keltett Londonban, hogy kezdettől fogva nem volt szó megtorlásról. Londonban úgy tudják, hogy a német kormány elhatározását a hadihajói és azok legénysége iránti ószinte aggodalom sugallta, nem akarva őket több támadások-

nak kitenni. Jóllehet Németország visszavonta a hadihajóit az ellenőrzéstől, úgy tudják, hogy bizonyos egységek továbbra is a spanyol partok mentén maradnak, a német kereskedelmi hajók védelmére. Az olasz kormány hasonlóképpen jár el. Németország kész újból részt venni az ellenőrzés munkájában, ha kielégítő biztosítékot kap újabb incidensek megismétlődése ellen. E biztosítékok megszerzése német felfogás szerint Anglia feladata. Németország és Olaszország továbbra is közreműködik a semlegességi bizottság munkájában és a bizottság által elfogadott terv tengerészeti részének végrehajtásában.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Idők sodrában Blum Leo bukása

Irta: Rády Elemér

Blum Leo bukott meg, vagy a népfront? Ez a kérdés izgatja most a világ közvéleményét. A távozó francia miniszterelnök neve annyira egygyé lett a népfront-gondolattal, politikai gesztói, egyénisége, modora jelentette a népfronti politika egyetlen reális inkarnációját, s így joggal tehetjük fel a kérdést, hogy Blum Leo távozása a gyakori francia kormányváltások hosszú sorozatának csupán egy jelentéktelen állomása-e, amely után minden halad a régi, vagy bukásával egyidőben válságba kerül az a népfronti gondolat is, amely mint az európai nacionalista mozgalmak ellenpólusa a nagy világnézeti harcban Moszkva javára igyekezett billenteni a mérleget.

Egy esztendővel ezelőtt rajoltam meg a lap hasábjain Blum Leo arcképét. A Rue Saint Denis-ben felnőtt ideges szalonsztétát és szalon-forradalmárt mutattam be, aki nyugtalan intellektusával alig összeegyeztethető tervszerűséggel hajszolta a feltűnést, a hírnevet. Néhány hét előtt beszámoltam arról a viharról, amely a házasságról írott ifjúkori könyvének új kiadása körül zajlott le s akkor is rámutattam, hogy ez a francia szellemi életben is egyedülálló különös figura, irodalmi műveiben is milyen hisztérikusan hajszolja a népszerűséget. Mindennek ellenére Blum Leo elszigetelten, egyedül állott egészen a múlt év februárjáig. Különböző napilapokban és folyóiratokban elhelyezett kritikái nem keltettek visszhangot, a szocialista pártban mint „előkelő idegent” kezelték s valahogyan állandóan éreznie kellett, hogy a munkások a Saint Denis utcai nagykereskedés előkelő levegőjét érzik körülötte, a francia polgár előtt pedig mindig gyanus marad idegen származása. Hosszu, tervszerű munka után mégis vezető szerepet küzdött ki a maga számára a pártban s ekkor már nagy célok lebegtek szeme előtt. Kétszer is miniszter lehetett volna, nem vállalta. Mikor ütött az óra s elérkezettnek látta az időt, ekkor foglalta csak el a bársonyszéket, de ezek közül is a legelőkelőbbet, a kormányelnöki.

Amikor Blum Leo miniszterelnök lett, a francia közéletben már jelentkeztek az elfáradás jelei. És a francia nagytőke gettójának gyermeke talán ennek az elfáradásnak köszönheti, hogy sikerült egy esztendőre a legmagasabb pozíciót a maga számára megszereznie. A francia politika a háború után végzetesen halad a csőd felé. A győztes háború gyümölcseinek leszüreteléséhez fegyelmezett munka kell. A francia politikában ez hiányzik. A lassu elgyengülés, a belső lappangó láz juttatta a hatalmat a népfront kezébe. A francia közélet lázas testben burjánzott el ez az újabb baktérium, hogy újabb kórokat, újabb, már-már halálos betegségeket okozzon. Ebben a lázas, beteges időszakban nyílt ki teljes pompájában, Blum Leo. Az ideges, tulfinomult zsidó intellektus, amelynek forradalmisága a szalónok lágy foteljeiben és enyhe légkörében nőtt fel, féktelen hiúságában és nagyravágásában megkísérelte azt, ami csak Angliában sikerült: összeegyeztetni a szocializmust és a szabad kereskedelmet. Blum Leo elaggott doktrínáinak megfelelően drákói szigorúságu törvényekkel sujtotta az ipart és a kapitalizmust. Ugyan-

ette volna, ha a magán-bevált módon felpezsdíti a gazdasági életét s a szorongatott helyzetben lévő, tapasztalatlan és tehetetlen kormány segítségére siet. A kísérlet nem sikerült s a Blum-kormány gazdasági politikájának a mérlege katasztrófális helyzetbe sodorta az országot.

Csak néhány adat a Blum-kormány „eredményei” közül: „Nyolcvan milliárd frank vándorolt külföldre. A sztrájk, a szociális terhek megdrágították a termelést, az elkedvetlenedett gyárosok bezárták üzemüket, nem fizettek adót, — írja egy kommentátora a Blum bukásnak. — A negyvenórás munkahét nem vált be. Az ipari termelés indexe 71-re süllyedt, holott Blum előtt 76 volt s 1929-ben 100 s ugyanakkor más országokban magasra szökött, Németországban például 93-ról 105-re. A pénz fogyott, a katonai terhek nőttek, senki sem vett francia árut, a drágulás következtében a lakosság vásárlóereje nem nőtt, az idegenek elmaradtak, a frank menekült, a kiadások magasra szöktek. A francia állam 48 milliárdot vesz be és 80 milliárdot ad ki. A deficit napi 109.5 millióval, óránként 4.5 millióval nő. Naponta 1 millió frank értékű arany vándorol el. A frank 20 milliárdos „kiegyensúlyozó alapja” az utolsó fillérig elfogyott, az alap három pénzügyi vezetője lemondott.”

Ez a néhány adat, amit sokáig lehetne még folytatni, bizonyítja, hogy a népfrent gazdasági politikája csődöt mondott s az ország a gazdasági krízis szélén áll.

Ugyanakkor a politikai bizalmatlanság is növekvőben van. Két hét előtt mutattunk rá, hogy a francia jobboldal komoly megerősödésével számolhatunk a közeljövőben. Hozzá kell ehhez tenni, hogy a népfrent francia szimpatiaja soha sem volt olyan nagy, mint azt bizonyos közép-európai, Blum Leóhoz érzésben és fajilag igen közelálló sajtókörök egy év óta feltüntették. Aki a francia lapokat rendszeresen olvasta, megállapíthatta, hogy Blum Leónak mondjuk Prágában és Budapest liberális köreiből sokkal „jobb sajtója” volt, mint Párizsban. Az 1936-os választások is csak a francia választási technika rugalmasságával hozták meg azt a népfrent győzelmet, amit Közép-

Európában annyira „mindent elsöprőnek” szeretett nevezni az együttérző sajtó. A francia szenátus régóta bizalmatlan a blumi politikával szemben s most a közelmúltban Flandin és Reynand kegyetlen bírálata megrendítette a képviselőházban is azokat az oly szilárdnak hirdetett népfrenti alapokat. A radikális párt többsége nyíltan hirdette elégedetlenségét s a képviselők fele hajlandónak mutatkozik nemcsak kiugrani a népfrentből, hanem egyenesen csatlakozni a jobboldali szabadság-fronthoz is.

A Blum-bukást tehát joggal nevezhetjük a népfrent-politika csődjének is. Blum Leó egy esztendeje bebizonyította, hogy nem lehet összeegyeztetni a bolsevizmust és a parlamentárizmust s a polgári társadalom még nem alélt el annyira, hogy behunyta szemmel törje, saját tőkéjével támogassa, a társadalom lassu, következetes elbelsevizálódását.

Hogy a francia közéletben mi következik be, arra nézve csak jóslni lehetne. Lehetséges,

hogy a francia közélet annyira gyenge, hogy nem bír ellenállni egy újabb baloldali feltörésnek és Blum után egy még radikálisabb baloldal kerül uralomra. Az is lehet, hogy a népfrenti politika egy szelidebb változatban kísérli meg a mult hibáit reparálni. Mindez még bizonytalan, csak annyit tudunk, hogy Chaumets vállalkozása csak átmeneti lehet. De az is biztos, hogy a francia közéletet szakadék felé rohanásában csak egy fegyelmet, uemes nacionalista irányzat állíthatja meg. Új rendszerre van szükség Franciaországban. A jobboldali mozgalmak erősödése, a francia polgárság egyre erősebb népfrentellenes hangulata engedik remélni, hogy a fejlődés ebben az irányban fog haladni. De addig még sok megpróbáltatáson megy keresztül a francia nemzet, amelynek a népfrent-politika utolsó maradványát is el kell takarítani majd. A mostani félmegoldások csak elodázzák a szükséges és elkerülhetetlen teljes rendszerváltozást.

Lengyel kormányválság Pilsudszky koporsója miatt

A miniszterelnök és a krakkói érsek között nézeteltérés támadt afelől, hogy a tábornagy hamvai hol nyugodjanak

Varsóból jelentik: Sladkovszki tábornok, lengyel miniszterelnök szerda délelőtt kihallgatáson jelent meg Moszcicki köztársasági elnöknel és beadta lemondását. A miniszterelnök lemondását Sapieha krakkói érsekkel keletkezett éles nézeteltéréssel indokolja. Az érsek ugyanis azt akarta, hogy Pilsudszky tábornagy hamvait jelenlegi helyéről szállítsák át a krakkói székesegyháznak erre a célra átalakított egyik tornyába. A miniszterelnök ellenszegült ennek az óhajnak, mert szerinte a torony átalakítási munkálatai még nem fejeződtek be és ebből robbant ki a válság.

Moszcicki köztársasági elnök a miniszterelnök lemondását nem fogadta el.

Varsóból jelentik: Moszcicki köztársasági elnök szerdán a késő délutáni órákban Beck külügyminisztert fogadta. Hír szerint ez a kihallgatás szoros összefüggésben van a kormány és Sapieha krakkói érsek között a Pilsudszky hamvainak átszállítása körül támadt ellentétekkel. Hírek szerint szó van arról is, hogy a krakkói érsek eljárását diplomáciai utra terelik. Beck állítólag már érintkezésbe is lépett a pápai nunciussal.

Újabb jelentés szerint Pilsudszky koporsóját már át is helyezték az „ezüstcsengettyű” kriptába. A varsói lapok külön kiadásban számolnak be az eseményről.

A vak költő felesége

Írta: Szabó József

Megint együtt ültünk hárman az estében, forrószívűek, Mihály barátunk, a vak költő és hűséges kísérője, a ragyogószemű, barna Judit körül, a kis hegyi vendéglő kertjében. Most is, mint évek óta minden együttlétünkön, egymást próbáltuk túlbeszélni, hogy mindegyikünk magához fordítsa Juditot. Mert csak ennyit tudtunk róla s azt is csak jegygyűrűjének jóvoltából, hogy asszony. Titokzatos volt, hát izgatott benünkét, gyújtotta vágványainkat.

Lángoló szavainkat egyszerre csak Mihály hangja vágta el.

— Figyeljétek ide — mondta parancsolón, síma arcát felénk fordítva és beszélni kezdett.

I.

... Tizedik esztendője voltam akkor vak és teljesen megbékéltem már sorsommal. Egy estén a budai Dunaparton sétáltam. Porro este volt és igen sok szerelmespárocscsa sétált el mellettem. Alig volt pad, ahonnan ne hallottam volna halk beszélgetést. Amikor már vagy harmadszor jartam meg az utat a Margithíd és a Lánchíd között, megálltam egyik pad előtt. Botommal előre nyúltam. A pad üresnek tetszett, de mintha valaki közel visezfajította volna lélekzetét. Kérdeztem:

— Van itt valaki, kérem?

Finom női hang felelte:

— Igen.

A hangja után ítélve, nem lehetett több a nő húszévesnél. Lánynak tartottam, természetesen közepes magasságúnak és esküdni mertem volna, hogy muzsikálni tud.

— Magánosan van, kérem? — faggattam tovább s ő ezen mintha mosolygott volna. De én inkább szomorúságot éreztem kicsi-nemmi a feleletéből.

— Természetesen, igen — mondta.

— Akkor leülhetek ide, úgy-e? — mondtam és már ültem is.

A hangja még szomorúbb lett. Gondoltam, engem sajnál a vakságom miatt. Ez bántott kissé, mert akkor már nem szerettem, ha sajnálnak. Tökéletesen fölaltáltam magam a látóemb-

rek között is. Kis bosszúságomban sokáig hallgattam. Közben egyre ritkultak a korzózó párocscok lépései s a mély csöndben sokszor fölhalhatott hozzánk a víz egy-egy parthoz ütődés csobbanása. A pesti part felől muzsika szüremlett át. Az Anna-templom tonyának órája tízet kondított. A Fő-utca felől, az öreg kapuk dörgő csapódása hallatszott.

— Még nem megy haza? — szóltam meg ekkor, mire a leány fölengedett.

— Nem megyek még.

— Akkor vár valakit, kisleány — kötődtem vele, hogy újra hallhassam a hangját, ami úgy tetszett nekem.

— Senkire se várok — kis ingerültség csaltant a szelid hangból —, de honnan tudja, hogy én leány vagyok?...

Hosszan el kellett magyaráznom a vakok különleges képességét, amivel kézfogás és hang alapján elképzelik maguknak az idegen ember külsejét. Kérdés-felelet-játékot kezdtünk erre s nekem el kellett írnom az ő külsejét. Kiderült, hogy csak a természetem találtam el. No meg a legfontosabbat, hogy menyasszony-e, vagy még szabad leány. — De — mondtam és nevetett rá — ezt se hang, se pedig kézfogás révén nem lehet megtalálni.

— Még nem is fogtunk kezét — mondta erre, azzal már nyújtotta is a kezét. Síma, erőszorítású keze volt.

Átéstünk a bemutatkozásra s a lány elmondta, hogy nemrég még menyasszony volt, a szülei akarták hozzáerősíteni, apja egyik agglégény barátjához, de fölbototta eljegyzését és most nem lakik otthon. Állást vállalt és keresetéből él magánosan.

— Most maga is beszéljen az életéről — fordult felém. Hangja olyan szomorú volt, mint találkozásunk első percében.

Kezét megint az enyémbe éreztem s ez fölgyújtotta bennem már elaludt keserűségemet. Szerettem volna egyetlen pillanatra látni, vadul hozzáugrani ehhez a finom leányhoz és átkarolni testét, amit olyan szépnek éreztem. De nem tehettem mást esztelenségemben, minthogy szép szavakkal beszéltem neki színészéletem két hónapjáról, a frontról és ifjúkori rajongásaimról és akkori életéről, amit akkor ti, barátaim, még nem ismertetek.

— Holnap is kijön ide? — kérdezte, amikor éjfél tájban elbúcsúztunk az Erzsébet-hídnál.

Arról az estéről írtam „Találkozásom veled” című versemet, amit ti mindannyian ismertek.

II.

Azontúl minden nap együtt voltunk a Dunapart gesztenyefái alatt és minden nap új verset leptem meg a leányt. Mindegyiket neki köszönhettem, neki, aki új világot nyitott meg előttem. Úgy beszélt hozzám, hogy szinte látónak éreztem magam. Ismertem színeket, tárgyakat és elmentünk együtt színházba, kirándulni, hajóútra, utaztunk ünnepeken. Ezt addig egyetlen nő se tette meg velem. Úgyesen kitértek kéréssem elől. Mindig éreztem, hogy az emberek előtt kicsit szegyenlenek engem, a vakot, ók, a szépek, akik épszemű férfiaknak is kellenének. Es éreztem, hogy számalomból szeretnek, olinek és vezetnek. De ez a leány, barátaim, ez az igazi nő volt. Es, tudjátok, szinte nem mertem belekarolni, pedig méreéz volt s néha megismogattott vagy belekapaszkodott a karomba.

Nyar vége lehetett már, amikor azt kérdezte tőlem:

— Miért nem kérdezed már egyszer, hogy szeretlek-e?

Feleje nyújtottam a karjaimat s magammal éreztem fiatal testét. Szája az enyém lett és én, vakságom ideje óta azon az estén először, hangosan zokogtam örömben.

Mihály lehajtott fejt és elhallgatott, Judit szeméi furcsa fényben tündököltek s mi hárman némán figyeltük őket, mintha folytatást vártunk volna.

De csak a csönd ült fölöttünk, két éber tücsök adott szerenádot a kert kerítése mellől a halvány csillagoknak.

— És mi lett a leánnyal? — türelmetlenkedtünk szinte egy pillanathan. — Mihály, ne hallgass el ennek a szép szerelemnek a végét...

— Nincs ennek vége, fiúk — szólt meg ekkor halk hangján Judit és mi hirtelen ráismerünk Mihály szavaiból a történet hősnőjének hangjára —, ma sincs vége... Tíz éve vagyok a Mihály felesége.

Messze a Duna fölött halványan világosodni kezdett. Mi hárman mintha megnémultunk volna, csak néztünk egymásra.

Amerika legnagyobb hadügyi költségvetése

Washingtonból jelentik: A szenátus elfogadta a hadügyi költségvetést, melynek végösszege 663 millió dollár. Ez a legmagasabb hadügyi költségvetés, melyet eddig békeidőben benyújtottak.

Sulyos elemi szerencsétlenségek

Beomlott egy török időkből lennmaradt barlang és maga alá temetett két munkást. — Kigyulladt egy ötemeletes bérpalota teteje

Budapestről jelentik: Csütörtök délben két sulyos elemi szerencsétlenség történt a magyar fővárosban.

A belügyminiszterium várbeli palotájának udvarán építkezés folyik. Itt húzódnak el még a török időkből fennmaradt barlangok. Egyik ilyen barlang beomlott és hatalmas mennyiségű kő- és földtörmelék zúdult alá. Az omladékok két munkást eltemettek. Az egyiket sikerült kiásni és haldokolva szállították kórházba. A másiknak hallják a nyöszörgését, de nem tudnak hozzáférni, mert tovább folytatódna a beomlások. Egyik ilyen beomlás során egy tűzoltó is sulyosan megsebesült.

Ugyancsak a várban, a Görgei-utca 44. számú ötemeletes bérpalota tetőzete valószínűleg kéménytűz következtében, csütörtök délben kigyullt. Hatalmas lángok csaptak fel és percek alatt az egész tetőzet leégett. Csak az utolsó pillanatban sikerült a felső emeletet lakóit kilakoltatni. A tüzet Budapest valamennyi tűzoltósága két óra alatt oltotta el. Az anyagi kár igen nagy. A hőségtől és füsttől többen szenvedtek muló rosszul-létet.

Az új adókievési törvény a nagytőkét védi és a kisiparost, kereskedőt sújtja

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara választmányi ülése

Cluj. Saját tud. A Kereskedelmi és Iparkamara csütörtökön délelőtt tartotta választmányi ülését. Az elnöki megnyitó után az igazgató tanács terjesztette elő jelentését arról a munkáról, amit egy év alatt a vezetőség végzett. Legérdekesebb volt az a bejelentés, amely szerint a Kamara, a legtöbb munkát a kisiparosok, a kereskedők és az iparosok aránytalanul magas adókievési elleni fellebbezések adták. Többen hozzászóltak a jelentéshez és elkeseredetten áliapították meg, hogy az új adókievési törvény a nagytőkét védi és a kisiparost, kereskedőt és a kisiparosokat sújtja. A kereskedők és iparosok kérték a Kamara vezetőségét, hogy továbbra is folytassa akcióját az új adókievési törvény ellen.

Bucur Joan kamarai vezetőségi tag szólt fel ezután. Felszólalásában élesen támadta és elítélte a város hirdetői bérlőjének a legutóbbi időben elkövetett erőszakos intézkedéseit. Így a bérlő hirdetői illetékekkel sújtotta a cégtáblákat és a borbélyok kiakasztott réztányúrait. Nemfizetés esetén pedig rendőri segítséggel koboztatott e. cégtáblákat. A Kamara vezetősége elhatározta, hogy ebben az ügyben ismét beadványt nyújt a városi tanácshoz.

A pénzügyi jelentések és a költségvetés felolvasása után a különféle indítványokat tárgyalták.

Legérdekesebb volt ezek között a Rózsa drogériás javaslata, amely szerint a Kamarának rendeznie kellene a közeljövőben egy európai tanulmányutat. A tanulmányút során a cluji kereskedők és iparosok delegált tagjai megtekintenek Európa nagy városait. Erre a célra a Kamara megszavazta 100 ezer lejt.

A vezetőség elvben elfogadta az indítványt, részletei ellen azonban több kifogást emeltek.

A Chautemps-kormányt rokonszenvvel fogadták

Utcai tüntetések indulnak a népfront mellett

Párizsból jelentik: A Chautemps-kormány megalakulását a francia kamara folyosóin látható rokonszenvvel fogadták. A jobboldali ellenzék egyelőre nem foglalt véglegesen állást és nem fordult teljes élességgel az új kormány ellen.

A francia fővárosban csütörtökre tüntetést határoztak el a népfront mellett. A népfront

párizsi szervezetei kimondták, hogy az új kormány megalakulása alkalmából felhívják a kormány figyelmét a néparcvonal tömegeinek az akaratára. A tüntető felvonulásokon a következő szövegű jelszavas táblákat fogják végighordozni: „A népfront programját teljesen végre kell hajtani!” „Őszinte politikát a kenyéért, a békéért és szabadságért!”

Az angol sajtó német kudarcot emleget

A parlamenti körök attól félnek, hogy a nemzeti Spanyolországot Anglia elidegeníti magától

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Londonból jelentik: Az angol közvélemény meglepődéssel vette tudomásul, hogy a négyhatalmi tanácskozás kudarcra nem vont maga után sulyosabb következményeket. Angol diplomáciai körökben a német és olasz bejelentést nem tartják nyugtalanítóknak, sőt londoni körök véleménye szerint ezzel a lépéssel kikerülhető minden további incidens a spanyol vizeken. A parlamenti körökben azonban mind sulyosabb az aggodalom amiatt, hogy a spanyol nemzetiek Angliát úgy tekintik, mint a spanyol vörösek védőjét. Emiatt merült fel a Franco-kormány elismerésének a gondolata.

A szerda esti angol sajtó egyébként igazat ad Eden külügyminiszternek abban, hogy addig nem hajlandó megtörni intézkedésben résztvenni, míg be nem bizonyosodik, vajjon a valenciai kormány részé volt a német hadihajók elleni támadásban. A konzervatív sajtó azt kérdezi Berlinton, milyen alapon remélte, hogy Anglia belemege a flottatüntetésbe. A „Star” megjegyzi, hogy ha Németország vezetői tisztában lennének az angolok lelkiállásával, sohasem

tették volna ki magukat ilyen kudarcnak.

Londonból jelentik: A Reuternek jelentik. Gibraltárból, hogy a német hadihajók Algecirasból ismeretlen irányban eltávoztak.

Berlinből jelentik: Az „Admiral Graf Scheer” német hajó a német kereskedelmi hajók védelmére elindult Spanyolország felé.

A FRANCIAK AGGÓDNAK A NÉGY NAGYHATALOM ÜSSZETARTÁSANAR FELBOMLÁSA MIATT.

Párizsból jelentik: A francia fővárosban megnyugvást keltett, hogy Berlin beírta az ellenőrzésből való kivonulással és nem folyamodott a valenciai kormány elleni erőszakos eszközökhöz. Szerdán reggel még attól tartottak, hogy Németország újból büntető eljárásba lép, mely bombázásban, vagy blokádban jut majd kifejezésre. Ez szerencsére nem történt meg. Megállapítják azonban Párizsban, hogyha a közvetlen veszély pillanatnyilag csökkent is, a jövő bizonytalanná és aggasztóvá teszi a négy nagyhatalom összetartásának felbomlása.

Órától-órára változik a helyzet a spanyol kérdésben

Ismét aggódnak, hogy külön német-olasz ostromzár lesz Valencia ellen

— Lapzártakor érkezett táviratok —

Budapestről jelentik: Az *Uj Nemzedék* párizsi tudósítója beszélgetést folytatott *Delbossal*, aki a nemzetközi helyzetről a következőket mondotta:

— Pillanatnyilag enyhült a nemzetközi helyzet, de ez óráról-órára változhat a ki nem számítható események következtében. A továbbiakra vonatkozólag tehát nem is nyilatkozhatom. Annyit azonban még kijelenthetek, hogy az angol-francia együttműködés még teljesebb és szorosabb, mint valaha és mindent el fogunk követni, hogy ezt az újabb veszedelmet rövidesen és békésen levezessük.

Párizsból jelentik: A francia fővárosban hire jár, hogy *Mussolininek* nem volt előzetesen tudomása a német lépésről. *Grandi* vidéken tartózkodott és csak a német lépés hírére hívták váratlanul Londonba. Beszélnek arról is, hogy a német lépés *Ribbentrop* és *Neurath* közötti beszélgetés következménye.

Neurath mindent elkövet a német-angol jóviszony érdekében. *Ribbentrop* azonban mindig gátat vet *Neurath* munkájának. Allitól *Ribbentrop* teremtette a „Leipzig“-incidenst is, hogy megakadályozza *Neurath* londoni útját.

Londonból jelentik: A *Shropshire* angol cirkáló szerdán Valencia előtt lehorgonyzott és hadállásba helyezkedett. Ebből arra következtetnek, hogy Anglia máris intézkedést tett gy esetleges háborús-blokád ellen. Párizsban még biznak abban, hogy a diplomáciai helyzet javul. Pillanatnyilag azonban nem számolnak több, mint 48 órány nyugalommal.

A FESZÜLTÉG ENYHÜL?

Londonból jelentik: Az angol sajtó csütörtök reggel már kedvezőbben ítéli meg a helyzetet és azt a felfogását hangoztatja, hogy a feszültség esökkent és a benemavatkozási bizottság munkáját nem fenyegeti veszély.

HATVANÖTEZER FŐNYI SEREG SANTANDER BEVÉTELÉRE.

Salamanca jelentik: A nemzeti csapatok előnyomulása Santander felé tervszerűen folyik. A baszk kormány jelenleg Santanderben székel.

A *Journal* értesülése szerint *Davilla* tábornok 65 ezer főnyel haderővel, többszáz ágyúval és nagyszámu rohamkocsival készül Santander bevételére.

A *Journal* jelentése szerint a Földközi-tengeren sok szovjet-tengeraltjárót láttak.

Londonból jelentik: Ideérkezett hír szerint Santanderben az élelmiszer kiosztásnál súlyos zavargások törtek ki. Közlelbbi részletek még hiányoznak.

AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT A VÖRÖS VALENCIAI KORMÁNY NYILT TÁMOGATÁSÁT KÖVETELI

Londonból jelentik: Angol politikai körökben nagy feltűnést keltett a munkáspárt magatartása, mely most egészen nyíltan a valenciai kormány támogatását követeli. A munkáspárt tanácskozást tartott és ezen elhatározták, hogy az angol munkásság mozgalmat indít a spanyol köztársasági kormány érdekében. Az értekezlet határozati javaslatot fogadott el, melyben követeli, hogy az angol kormány tegyen kezdeményező lépést Genfben és hasson oda, hogy a Népszövetség lépjen közbe és akadályozza meg „a spanyol köztársaság elleni további támadást”. Követeli továbbá, hogy a valenciai kormánynak adjanak jogot tetszés szerinti fegyvervásárlásra. Elhatározták végül, hogy a népszövetségi tagállamok munkásszervezeteit felszólítják, indítsanak mozgalmat a Népszövetség közbelépése érdekében.

litják, indítsanak mozgalmat a Népszövetség közbelépése érdekében.

RIBBENTROP JELENTÉST TETT HITLER KANCELLARNAK.

Berlinből jelentik: *Ribbentrop* londoni német nagykövet csütörtökre virradó éjszaka repülőgépen Berlinbe érkezett és jelentést tett a kancellárnak.

Van Zeeland belga miniszterelnök Amerikába érkezett

Uj világgazdasági értekezlet összehívásáról tárgyal Roosevelt elnökkel

Washingtonból jelentik: Szerdán megérkezett az Északamerikai Egyesült Államok fővárosába *Van Zeeland* belga miniszterelnök, aki június 11-én utazott el Brüsszelből. Elutazása nagy világgazdasági tervekkel van kapcsolatban. A belga miniszterelnök az angol és a francia kormány megbízásából is folytatja azokat a tárgyalásokat, amelyek most közöttük és *Roosevelt* elnök között megindultak. Az európai megbízott kíséretében ott van *Dupriez*, löweni egyetemi tanár is, ki egyike a nyugat-európai legismertebb gazdasági szakértőknek. Ez a kíséret is jellemzi, hogy ez az utazás valami egyéb természetű, mint amilyenek a mostan nagyon szokásos miniszteri utazások szoktak lenni.

Van Zeeland — amint mondtunk — angol és francia megbízásból is utazott Amerikába, hogy megokolt véleményét adjon arról, vajjon milyen előfeltételei vannak az egyes országok közzgazdasági közötti jobb összeműködésnek, egyszóval: a megújuló világgazdaságnak. Az angol és francia megbízás jelentőségét még növeli az, hogy

az utazás *Roosevelt* amerikai elnök meghívására is történik, ami már maga is valami előzetes eredmény.

Ugyanis *Roosevelt* még a meghívás előtti diplomáciai tárgyalások során kijelentette, hogy amennyiben már ezeken a diplomáciai megbeszéléseken nem valószínűsíthető egy újabb világgazdasági konferencia sikere, akkor a *Van Zeeland* látogatása is céltalan lenne. Hogy tehát *Van Zeeland* elutazott, ez már annak a bizonyítéka, hogy *Roosevelt* valószínűnek látja egy új világgazdasági konferencia sikerét.

A megérkezett *Van Zeeland*ot nagy ünneplésséggel fogadták Washingtonban. A meginduló tárgyalásokon elsősorban a nyersanyag-gazdag és nyersanyag-szegény, valamint az aranygazdag és aranysegregény országok közötti ellentétek áthidalásáról beszélnek.

BELGIUMBAN Tüntetések és véres utcai harcok közöt Van Zeeland kormányát lemondását követelik

Brüsszelből jelentik: A király szerdán este fogadta a közkegyelmi törvény ellen tüntetők küldöttségét. A küldöttség a *Van Zeeland*-kormány lemondását és az országgyűlés feloszlását kérte. Az uralkodó megígérte, hogy a sérelmet az alkotmány keretein belül el fogja intézni.

Este a királyi palota előtt csoportosulások voltak, amelyeket a rendőrség szétszóralt. A rend így helyreállott, azonban sok sebesült történt.

Brüsszelből jelentik: A belga fővárosban szerdán véres utcai harcok voltak. A belga frontharcosok megvalósították fenyegetésüket, hogy felvonulnak Brüsszel ellen, tiltakozásul

Cassulo András apostoli nuncius Lugoira utazott

Timisoara. Saját tud. *Radnai és lipovai* látogatása után *Cassulo András* pápai követ szerdán este visszatért Timisoarára. Csütörtökön reggel 8 órakor *Blaskovits Ferenc* nagyprépost bucsuzott el a Szentatya követétől a város katolikus társadalma nevében.

A nuncius meleg szavakkal válaszolt a bucsubeszédre és kijelentette, hogy nagyon meghatotta az a meleg fogadtatás, amelyben Timisoarán részesítették és meglepte, hogy ilyen hatalmas város a Banat fővárosa.

Ezután dr *Pacha Agoston* megyéspüspök és *Unterweger Lothár* kanonok kíséretében Lugoira utazott a Szentatya követe (tegnapi számunkban tévesen *Clujt* irtunk). A lugoji görög katolikus püspökség részéről dr *Ratiu Joan* jött a nuncius elébe.

az új amnesztia törvény ellen, mely közkegyelemben részesítette azokat a flamandokat, akik a világháború alatt a megszálló németektől elfogadták a külön flamand önkormányzatot. Ezek részére a megkegyelmezést a flamand nemzeti mozgalom követelte ki, amely mozgalomban a parlament tagjainak többsége is részt vesz. A felvonuló frontharcosok wallon (francia) nemzetiségűek.

A *Marcia su Brüsszel* több ezer frontharcos felvonulásával történt meg. Később a tüntetők a királyi palota elé vonultak, majd a parlament felé vették útjukat. Mielőtt azonban ide értek volna, egy rendőri készültség feloszlására szólította fel a tömeget. A tüntetők a felszólításnak nem tettek eleget, mire a rendőrség gumibotot használt. A számbeli fölényben lévő frontharcosok azonban visszaszorították a rendőroket, úgyhogy katonaságot kellett kivezényelni. A véres összetűzés során több mint 20 ember súlyos sebesülést szenvedett.

AZ EREDMÉNY: KÉT SÜLYOS ÉS 70 KÖNNYŰ SEBESÜLT

Brüsszelből jelentik: A belga kormány tagjai csütörtök délelőtt minisztertanácsot tartottak, amelyen a belügyminiszter jelentést tett a szerdai összetűzésről és közölte, hogy az utcai verekedés során két csendőrőrmester súlyosan, harmincöt verekedő, tizenöt rendőr és husz polgári egyén könnyebben sebesült meg.

Felvételek a hirtelt az Irgalmasrend

A romániai betegápoló Irgalmasrend felhívással fordul azon ifjakhoz, akik hajlandóságot éreznek magukban a szerzetesi életre és a betegápolással kapcsolatos munkára. A rendbe csak azok vételnek fel, akik a 18-ik életévüket betöltötték, az állam nyelvét bírják és legalább a középiskolai végzettségük van. Eretréségi bizonyítvánnyal folyamodók előnyben részesülnek.

A rendbe lépni szándékozók sajátkezőleg megírt kérvényüket a következő okmányokkal szereljék fel:

1. Keresztlevél és születési bizonyítvány.
2. Állampolgársági bizonyítvány.
3. Bérnyilvántartás bizonyítvány.
4. Orvosi bizonyítvány.
5. Az illetékes plébános vagy hittanár ajánló levele zárt borítékban.
6. Ekkolcsi bizonyítvány a világi hatóságtól.
7. Szülői beleegyezés és a szülők részéről kijelentése annak, hogy a rendbe lépő fiuktól a jövőben semmi néven nevezendő anyagi támogatást nem várnak.
8. Iskolai bizonyítvány.
9. Egy bizonylat arról, hogy a katonai előképzés (premilítar) kötelezettségének eleget tett.

Az így felszerelt kérvények folyó évi aug. hó 15-ig a romániai Irgalmasrend tartományi főnöke címeire, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 27. küldendők.

Kelt Oradea, 1937 június hó 20.

A tartományfőnökség.

Károly király és Mihály nagyvajda hat napig lesznek Lengyelország vendégei

Június 26-ikán indulnak Varsóba. — Az uralkodó a minisztertanácsot felhatalmazta a királyi előjogok gyakorlására

Varsóból jelentik: A lengyel Távirati Iroda hivatalos közlése szerint Károly király és Mihály nagyvajda június 26-án, szombaton délután érkezik Varsóba. Az uralkodó és a trónörökös hat napot tölt lengyel földön.

Bucuresti. Saját tud. Tegnap este miniszteri értekezlet volt Tatarescu lakásán, amelyen a kormány majdnem minden tagja részt vett. Általános politikai és gazdasági kérdéseket tár-

gyalták. Tatarescu felolvasta annak a dekrétumnak a szövegét, amelynek értelmében a királynak az országból való távolléte idejére a királyi előjogokat a kormány, illetve a minisztertanács gyakorolja.

Tatarescu azután hosszan tanácskozott Antonescuvval, aki a királyt varsói útjára elkíséri s megállapították a Varsóban folytatandó diplomáciai tárgyalások irányvonalát.

Titulescu volt külügyminiszter sajtóbeszélgetése külföldi tárgyalásairól. — A jövő ülészakban parlamenti felszólalásban megmond mindent, ami az ország külpolitikáját érdekli

Bucuresti. Saját tud. Az *Universul* Pozsonyba kiküldött munkatársa sajtóbeszélgetést folytatott Titulescuvval, amelyet a lap legújabb száma azzal a bevezetéssel közöl, hogy szükségesnek látszott felvilágosítani a közvéleményt azokkal a vádakkal és gyanúakkal szemben, amelyekkel a sajtó Titulescut az utóbbi időben illette. A sajtóbeszélgetés során a volt külügyminiszter kijelentette, hogy külföldön az ember azonnal elvesztené tekintélyét, ha hazája hivatalos szerveit bíráltná. Minden ellene való gyanúsítás alaptalan. Ő szabad polgár csupán, de múltja kötelességévé teszi, hogy hazája érdekében tájékozódjék a nemzetközi helyzetről. Angliába barátai hívták meg, hogy előadásokat tartson az alsóházban, az oxfordi és cambridgei egyetemeken s a Külügyi Intézetben.

— Ezekben a centrumokban — mondotta Titulescu, — annyi propaganda folyt Románia ellen, hogy nem teljesítettem volna hazám iránti kötelességemet, ha nem fogadtam volna el ezeket a meghívásokat, melyek lehetővé tették, hogy több kérdésben ismertessem a román szempontokat.

NEM VOLT TITOKZATOSSÁG A LITVINOVVAL VALÓ TALÁLKOZÁSBAN.

A továbbiakban Titulescu még a következőket mondotta:

— Ami Litvinovval folytatott beszélgetésemet illeti, mondhatom, hogy abban nem volt semmi titokzatosság. A jövő parlamenti ülészak válaszfelirati vitája során mondandó be-

szédemben előadom majd a Litvinovval folytatott beszélgetésem tartalmát, hogy mindenki megtudhassa az igazságot. Akkor majd kérés nélkül, tárgyilagosan megmondok mindent, ami az ország külpolitikáját érdekli.

— Ami azt az értesülést illeti, amire vonatkozólag már annakidején formális cáfolatot adtam, hogy t. i. köteleztem volna magam arra, hogy szabad átvonulást biztosítok az orosz

A lengyel félhivatalos lap vezércikkben foglalkozik Titulescu kommunis-a-barátságával

Varsóból jelentik: A félhivatalos *Gazeta Polska* „A kommunisták köszönete Titulescunak” címmel vezércikkben ismerteti azt a levelet, amelyet Titulescu volt román külügyminiszter kapott a Spanyolországban küzdő román kommunistáktól. A levél a román kommunisták Párizsban megjelenő lapjában, a *Gazette Roumain*-ben jelent meg ezzel a címmel: „Titulescu Miklósnak, a Népszövetség volt vezetőségi tagjának”. A levélben a Spa-

Sok munka és fejfájás...

ez nagyon kellemetlen napnak ígérkezik! Azonban szerencsére — létezik pyramidon tabletták! Így nem kell tovább tűrnie a kínzó fájdalmakat — — —

Pyramidon

tabletta gyorsan segít.

Figyeljen a „Bayer”-keresztre, amely megvédi az utánzatoktól!

szovjetesapatoknak Románia területén, erre vonatkozólag ismétlem, hogy ez légből kapott valótlanítás. A parlament előtt majd ismertetem az egész kérdést, és pedig azzal a szabadsággal, amelyet magánember minőségem nyújt nekem s akkor mindenki láthatja majd, hogy hazug mesét költöttek ugyanakkor, mikor minden gondom az volt, hogy megóvjam Romániát attól, amire állítólag köteleztem magam.

nyolországban küzdő román kommunisták köszönetüket fejezik ki Titulescunak politikai tevékenységéért. A levél utolsó mondata így hangzik: „Az ön fáradozása a világbeke nemtartásáért a győzelem biztosítéka lesz a román nép szabadságáért és békéjéért folytatott harcban.”

A *Gazeta Polska* szerint a román kommunisták levele bucuresti politikai körökben nagy feltűnést keltett.

A minisztertanács a király útja előkészítésével foglalkozott.

A nemzeti munkavédelmi törvény is szóba került

Bucuresti. Saját tud. A kormány tagjai csütörtök délelőtt 11 órai kezdettel minisztertanácsra ültek össze, amelyen Károly király lengyelországi látogatásának előkészítésével foglalkoztak. Felolvasták a minisztertanácsban azt

a királyi dekrétumot, amelynek értelmében az uralkodó külföldi tartózkodása idejére a királyi előjogokat a minisztertanácsra szállnak át. A királyi dekrétumot az uralkodó Tatarescu legutóbbi kihallgatása alkalmával írta alá. A dekrétum a *Monitorul Oficial* péntek reggeli számában jelenik meg. A minisztertanácsról a kormány több tagja hiányzott. Így: Anghelescu, aki jelenleg Párizsban tartózkodik, továbbá Franasovici, aki Timisoarara és Pop Valér, aki Blajra utazott.

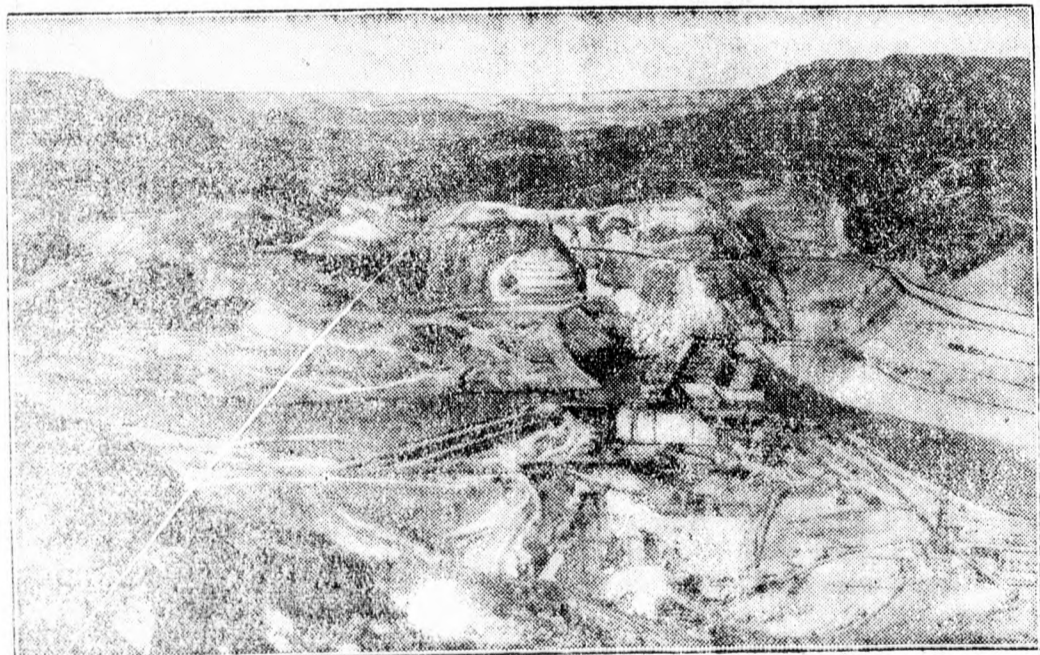
Hír szerint a minisztertanács foglalkozott a nemzeti munkavédelmi törvényjavaslattal, valamint a kormány nyári munkatervével is.

A minisztertanács lapunk zártkörű megbeszélésen tart.

Antonescu külügyminiszter távollétében a külügyi teendőket Tatarescu miniszterelnök látja el.

A gruzok külön szovjet-kormányt elnökét is letartóztatták

Varsóból jelentik: A lengyel Távirati Iroda moszkvai jelentése szerint letartóztatták Mladisvilit, a gruz szovjet köztársaság népbiztos tanácsának elnökét és Rosenholz volt külkereskedelmi népbiztosát. Letartóztatták továbbá Lenin egyik volt bizalmasát, Mihajlszkijt és az *Izvesztija* szerkesztőségének tíz tagját.

Óriásgát a Columbia folyón.

Az Észak-Amerikában levő Columbia folyón, Washington államban 160 méter magas gátat építettek. Repülőgéppel készült felvételünk érdekesen mutatja az amerikai vidéket.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetési teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **Dr. Sulyok István**
Cluj, Platina Unirii 13.

Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.
Csekk választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élenkebb déli szél, a hőmérséklet emelkedik, délnyugati felhősödés, később a keleti részekben eső lehetséges.

MOSCICKY LENGYEL KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK — A ROMÁN TUDOMÁNYOS AKADEMIA DISZTAGJA. Bucuresti. Saját tud. A Román Tudományos Akadémia tegnap délután diszkrét tartott, amelyen disztagnál nyilváníttotta Moscicky lengyel köztársasági elnököt. Az erre vonatkozó bejelentést Lepadatu Alexandru, az Akadémia elnöke tette, francia nyelven, míg Moscicky nevében ugyancsak francia nyelven Coninski gróf lengyel követ-ségi ügyvivő válaszolt, megköszönve a meg-tiszteltetést.

Franasovici közlekedésügyi miniszter nyilatkozata szerint megépítik a baia marei—sígheti vasutat. Satu-Mare. Saját tud. Az északi ország-rész elszigeteltségét egycsapásra meg lehetne szüntetni a baia marei—sígheti vasutvonal megépítésével. Evekkel ezelőtt komolyan foglalkoztak a megépítés tervével, de ismeretlen okból ismét félretették. Most a maramuresei parlamenti képviselők a satumaremegeyi parlamentárokkal egyetértve felkeresték Franasovici közlekedés-ügyi minisztert, akit arra kértek, vegye kezébe a baia marei—sígheti vasutvonal ügyét, mert ennek megvalósításával komolyan segítenének Maramurese helyzetén és a bányavidéknek, valamint a Somesvölgyének is. Franasovici miniszter megígérte, hogy teljesíteni fogja a képviselők és az északi országrész lakosságának kérését.

JELENTKEZETT-E MÁR PÁRIZSI UTUNKRA?
Ha nem, még ma jelentse be részvételét.

KI SÜTÖTTE A RÁNTOTT CSIRKÉT, AVAGY BUS VIHAROK BUS FEKETE KÖRÜL. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Kortsáros Nándor nemrég plágium-peret indított Bús Fekete László ellen és azt állította, hogy Bús Fekete az ő „Ketrec” című darabjának ötletéből írta „Rántott csirke” című darabját. A Szinpadí Szerzők Egyesülete úgy határozott, hogy megvárja a per eldőlését és csak azután él esetleg az alapszabályokban biztosított fegyelmi jogával. Ezt követően még ülső volt az egyesületben és a közgyűlés az igazgatósági tagok közül kihagyta Bús Fekete Lászlót. Az író most Hollywoodból küldött levelében bejelentette, hogy kilép a Szerzők Egyesületéből. Ennek a bejelentésnek érdekes és szokatlan következménye lett. A Szerzők Egyesületének ugyanis kollektív megállapodása van a pesti színházakkal, hogy csak olyan magyar szerzők darabjait játszhatják, akik tagjai az egyesületnek. Mivel Bús Fekete László többé nem tagja a szinpadí szerzők egyesületének, darabjait pesti színházakon nem játszhatják. Színházi körökben kíváncsian várják a különös affér folytatását.

Ünnepélyes külsőségek között adták át a forgalomnak a Johannsfeld-i vasutvonalat. Timisoara. Saját tud. Az újonnan épített Johannsfeldi vasutvonalat ünnepélyes keretek között adták át csütörtökön a forgalomnak. A megnyitási ünnepélyre különvonaton érkezett Franasovici közlekedésügyi miniszter és Bratianu Constantin, a liberális párt timis-torontálmegeyi tagozatának elnöke. Ezenkívül résztvettek az ünnepélyen a megyei és a környéki községi hatóságok. Az ünnepélyes megnyitás után Checean dísz-ebéd volt.

Felállítják az állami levéltár banati fiókját. Timisoara. Saját tud. Az állami levéltár cluj-i fiókja ismételten is kérte, hogy adják ki részére a timisoarai városi levéltárt. Akcióját a legutóbb is megismételte, mire Miloia Joachim dr. timisoarai muzeumi igazgató tanulmányt írt a banati levéltárakról és kimutatta, milyen értékes történelmi anyag van felhalmozva a levéltárban. Az állami levéltár igazgatósága erre elhatározta, hogy külön banati fiókot, illetve levéltári aligazgatóságot létesít Timisoarán. Így aztán a városi levéltár is Timisoarán marad. Az országos levéltár igazgatósága most átíratban kérte a várost, adjon megfelelő helyiséget és vállalja három tisztviselő fizetését. A város, értesülésünk szerint, teljesíti ezeket a kívánásokat, úgy hogy semmi akadályja nincsen a levéltári fiók felállításának. A városi levéltár anyaga 1718-ig terjedt: amikor a török hódoltság után városi tanácsot létesítettek. A tizenharmadik századból mindamellett aránylag kevés irat maradt meg, mert a levéltárnak ezt a részét a Bach-korszakban kisejlejtezték és eladták. Ami aztán megmaradt, felbecsülhetetlen adatok tárháza, a város fejlődését és régi életét illetően. Az állami levéltár fiókja a mai városi levéltár helyiségeiben lesz: a timisoarai vár megmaradt egynehány kazamatájában. Itt fogják egyesíteni azokat a banati levéltárakat, amelyeket az országos levéltárnak adnak át. A levéltári fiók igazgatója Miloia dr. muzeumi igazgató lesz, akinek előterjesztésére nevezi ki majd a közoktatásügyi miniszterium a másik két tisztviselőt.

BORZALMAS FALUSI GYILKOSSÁGOT OKOZOTT A POLITIKAI VITA. Timisoara. Saját tud. Megdöbbentő kettős gyilkosság történt szerdán délután a Garansebes melletti Valea-Boul községben. Egy politikai gyűlés után a gyűlésen résztvevők vitakozni kezdtek, a vita annyira elfajult, hogy a politizáló gazdálkodók verekedni kezdtek. A verekedés hevében Stefan Ioan jelenlegi bíró, vajdista politikus revolvert rántott és három lövéssel megölte Hegedüs Péter volt bírót. Hegedüs holtan terült el, míg Stefan elmenekült a gyilkosság színhelyéről. Hegedüsnek az öccse, értesülve bátyja haláláról, Stefanék lakására ment, hogy végezzen testvére gyilkosával. Azonban csak annak öccsét találta odahaza. Rövid szövtáras után a fiatalabb Hegedüs három késszúrással leterítette bátyja gyilkosának öccsét. Azután ő is elmenekült. A gyilkosok kézrekerítésére a csendőrség megindította a nyomozást.

MAGYARORSZÁG PAVILLONJÁNAK VILÁGSIKERE A PÁRIZSI KIÁLLÍTÁSON. Párizsból jelentik: A nemzetközi világ kiállítás két nap óta teljes mértékben leköttött ugyan a francia közvélemény érdeklődését, a saját mégis részletesen beszámoló a világtárlás magyar pavillonjának megnyitásától. A lapok meleg cikkekben méltatják a magyar pavillon épületének nagyszerűségét s a kiállított anyag szépségét és gazdagságát. A nemzetek békés versenyében Magyarország már is nagy sikert arított és egyes lapok a magyar pavillont a legsikerültebb, legizlésebb és legeredetibb épületek egyikének minősítik.

Tíz betöréses lopást követett el egy asszony. Timisoara. Saját tud. A rendőrség hosszabb nyomozás után egy Simon Koos Borbála harminchétéves aradi asszonyt tartóztatott le. Az asszony az utóbbi időben tíz betöréses-lopást követett el a városban és már régebben is lopás és betörés miatt letartóztatásban volt az itteni rendőrségen. Egyébként a tolvajlásokat már másutt is folytatta, úgy hogy eddig összesen hat évet és hét hónapot töltött különböző börtönökben. Most főleg gazdag házak padlásaira tört be. Freund József dr. szanatoriumának padlásáról harmincöt ezer lei értékű fehérneműt vitt el, nagyobbértékű holmit lopott Somló István mérnök, Schweizer Nándor kapitány, Adler Tibor mérnök, Csasznek Nándor dr. kereskedő padlásáról. A tíz betörésből kétszáz ezer lei értékű ruha- és fehérneműt szerzett. Ennek egy részét az aradi és timisoarai szűrváson adta el. Másik részét Aradon rejtette el.

ELFOGTÁK A SZÁZEZERLEIES ÉKSZER-LOPÁS TETTESEIT. Cluj. Saját tud. A rendőrség elfogta a Freigold Tibornál elküvetett 100 ezer leies ékszerlopás tetteseit Bálint Árpád és Lóbovits Izsák notórius betörők személyében.

Az érelmeszesedés korai halált jelent!
Védekezünk!

Az érelmeszesedés

Írta: Dr. Bucsanýi Gyula főorvos, II. kiadás.

Ara 55 lei.

Megrendelhető könyvostályunknál

Feljegyzések

A tavaszon Bucurestiben törvényt hoztak a kartellek dolgában. A törvény végrehajtása azonnal kezdődik, hogy a kartelleknek jelentkeznők kell és csak akkor működhetnek tovább, ha ehhez jóváhagyást kapnak.

A törvényes felhívásra 89 kartell jelentkezett. A román nemzeti lapok most nagy szenzációként közlik ezt a névsort, melyben a kartell célja és tárgya mellett szerepelnek a kartellbe lépett cégek nevei és tulajdonosai is. Ez a bemutatás azonban csak a kezdet. A folytatás majd csak ezután következik e lapok hasábjain: se vége, se hossza nem lesz a támadásoknak, csak úgy általánosságban a „kisebbségek” ellen, az ostor vége pedig mindig a magyarság hátán fog csattanni.

Ezekben a listákban sok nem román név szerepel. Egyetlen olyan kartell nincsen azonban, melyben a magyarság a legkisebb vezető szerepet játszaná. Ahogyan általában a liberálista termelési rend hasznából, a kartellekből is teljesen kimaradt a magyarság. A természetnek és értékesítésnek e szerveiben senki sincsen, ki magyar érdekeket képviseljen.

A kartellek életében a magyar csak mint tárgy szerepel. Lefeje, mint a munkások tomege, kiket a kartellek minél alacsonyabb munkabérek mellett igyekeznek dolgoztatni. Kifelé pedig, mint a névtelen és beláthatatlan fogyasztó tömeg, melyet a 89 kartell minél kiadósabban szeret megadóztatni.

A kartellek hasznából tehát szinte semmi sem jut vissza a magyar társadalmi vérkeringésbe: a magyar kultúra ettől nem virágzik, a magyar iskolának ebből nem szaporodik a tandíja, a magyar egyházaknak ezért nem jut bővebben népjóléti munkájukra. Ebből a hasznából nem nevelődnek magyar gyermekek magasabb élethivatásokra, nem mehetnek ki magyar ifjak külföldre, hogy aztán szakképzettséggel vehessék fel idehaza a gazdasági versenyt. A kartellek szivattyúzó működése éppen ellenkezőleg a magyar tömegek zsebében mindenkelet azokat az összegecskéket apasztja, melyekből iskolára, kultúrára, gyermeknevelésre, szellemi és társadalmi előbbrejutásra telnek!

Nincsen tragikomikusabb jelenség, mint a mi „kisebbségi” helyzetünk. A gazdasági életből szinte tökéletesen ki vagyunk zárva s mégis mi viseljük az egész politikai súlyát annak az ellenhatásnak, mely e téren jelentkezik.

Minden egyes kartell megrázó bizonyíték amellet, mit jelent az, ha a népek nem urai a maguk gazdasági életüknek. A társadalmi kiegyenlítődésnek, a gazdasági egyensúlynak még a lehetősége is ki van zárva. Mi lehet a sorsa annak a testnek, melynek csak emésztő és kiválasztó szervei vannak, de nincsen szája, ahol az étel bejuthasson a szervezethez?

Van-e nagyobb probléma annál a mi népünknek, hogy száját nyisson magának, amelyen keresztül ne csak beszélni tudjon, hanem — enni is? (Skin.)

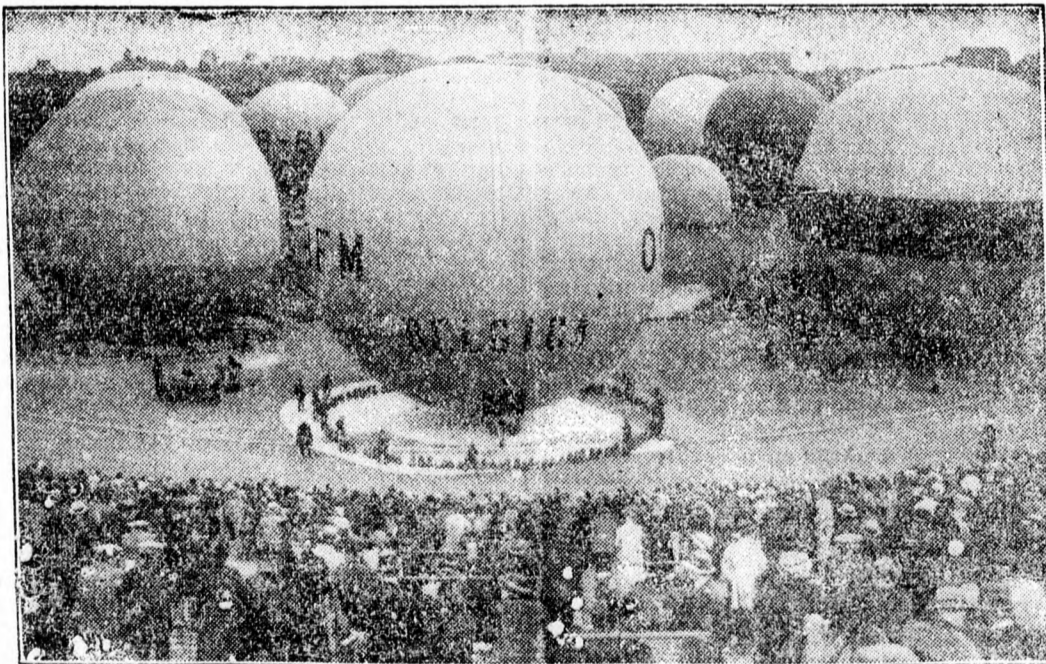
Két névjegyzéket tettek le a satumaremegeyi tanácsválasztásra. Saját tud. A kormány július 25-re írta ki Satu-Mare megyére a tanácsválasztást. A baia marei és baia priei községi választások is ugyanerre a napra estek, ezeket újabb rendelettel július 23-ára tették. A megyei tanácsválasztásra már megindultak az előkészületek. A liberális párt önálló listával veszi fel a harcot, névjegyzékét már le is tette a törvényeseken. Listavezető: Dr. Ágós Aurél görög katolikus főesperes, szenátor. A nemzeti kereszténypárt szintén bízik a maga erejében, dr. Barbul Illés Károly ügyvéd, kamarai képviselő vezetésével már lefektette önálló listáját. Ezek után Satu-Maren biztosra veszik a megyei tanácsválasztás megtartását. A többi pártokban most folynak a névjegyzékek összeállítására vonatkozó tanácskozások.

KILENC VIVÓT BENEVEZETT A SZÖVETSÉG A VIVÓ EURÓPA-BAJNOKSÁGRA, — DE KÖLTSÉGEKRŐL NEM GONDOSKODIK. Bucurestiből jelentik: A vivószövetség tanácsülésén úgy döntött, hogy Románia benevez a párizsi vivó Európa-bajnokságokra. Ki is jelölték azokat a vivókat, akik Romániát „képviselehetik”. Ezek: Női tör: Lily Prager. Férfi tör: Antonia, Gheorghiu. Párbajtör: Marinescu, Dolecko-Prager. Kard: Raicu, Manu, Altmann, Predescu, Dolecko-Prager. (Azért írtuk fentebb, hogy képviselehetik, mert a szövetség kimondta, hogy a kiküldetési költségekhez nem áll módjában hozzájárulni s a kijelölteknek saját maguknak kell viselniük a kiadásokat. Mindenesetre elég furcsa, hogy a szövetség még csak meg sem kíséri, hogy valamilyen úton megszerezze a szükséges összeget s már jóelőre kimondja, hogy nevezni benevezteket benneteket, de pénzt, azt ne várjátok.)

Zürichi zárlat. Párizs 14.43 háromnegyed, London 21.56, Newyork 436.37, Brüsszel 73.67 fél, Milánó 22.97 fél, Amszterdam 239.85, Berlin 174.90, Bécs — schilling 81.80, Prága 15.22, Varsó 82.70, Belgrád 10, Bucuresti 325.

NAGY TŰZ EGY TARGU-MURESI GYÁRBAN ÉS A GYÁRRAL SZOMSZEDOS GABONARAKTÁRBAN. Targu-Mures. Saját tud. Nagyarányu tűz ütött ki kedden délben az Eixikovits-féle telepen, a Călarăşilor-utca 19. szám alatt levő Eixikovits Sámuel tulajdonát képező hidegeny és „Casein” nevű gyárban, valamint a vele szomszédos gabonarakárban. A tűz a hetek óta tartó nagy szárazság következtében pillanatok alatt elhatalmasodott s így nagy veszélybe jutottak a szomszédos házak is. A helyszínen elsőnek a bűrgyári tűzoltók jelentek meg, de nem kezdhettek a tűzoltáshoz addig, amíg a hivatásos tűzoltóság meg nem érkezett. A városi tűzoltóság azonban csak nagy késéssel és hiányos felszereléssel, parancsnok nélkül vonult ki. Közben a tűzhöz érkeztek a Székely és Réti-féle butorgyár, valamint a Cukorgyár tűzoltói is, de vajmi kevés dolguk akad már, mert amire az oltáshoz hozzákezdhetek, addig már leégett ugy a „Casein” gyár gépei, a kőolajszelvényeivel egyetemben, mint a gabonarakár és benne három vagon buza, egy vagon árpa és egy vagon zab. A kár hozzávetőlegesen becsülés szerint egymillió. A tűz valószínűleg rövidzárlat következtében támadt, a gyárüzemi motor körül.

Satumarei híradó. Saját tud. A Hildagárda énekkar július 11-én rendezte meg zászlószentelési ünnepségét. A kis dalocsapat négy évvel ezelőtt Hoffmann Ferenc zenetanár-zeneszerző vezetésével kezdte meg működését s rohamlépésekkel haladt a művészi fejlődés útján. Satu-Marenek ma egyik legizmosabb énekegyüttese. A július 11-iki zászlószentelésen részt vesz a város összes magyar dalárdája, a dalbarátok nagy serege és a katolikusok ezrei. — A város nemrégiben házikézelésbe vette a szemétkihordást s első tevékenysége az volt, hogy az illetekeket új kocsi szerint számítva, csaknem a tízszeresére emelte fel. A háztulajdonosok közül nagyon sokan megfellebbezték a városi szemétkihordás kivetését. A törvényszék néhány nappal ezelőtt 38 esetben helyt adott a fellebbezéseknek, azzal az indoklással, hogy a kivetett összeg nincsen arányban az elvégzésre váró munkával. Most újabb fellebbezéseket tárgyalt a törvényszék. A bíróság előtt az egyik ügyvéd kifejtette, hogy a város színekurákat és jutalmi állásokat akar a köztisztviselői hivatalnál alapítani, mit a város jogi képviselője erősen visszautasított. A törvényszéki főnök magyarázatot kért az ügyvédtől, aki kifejtette, hogy amíg a köztisztviselői üzem dologi kiadása nem haladja meg a 300 ezer leit, a tisztviselők fizetésére több mint kétfélmillió leit irányoztak elő. Az ügyvédtől a magyarázat után nem utasították rendre. A fellebbezések ügyében július 1-én hirdettek ítéletet. — Ciocotia községben januárban gyanus körülmények között meghalt Sovrea Rozalia 78 éves asszony, akit dűsgazdagnak ismertek. A holttesten fojtogatás nyomait vélték felfedezni. Az őrmester gyilkosság vádjával le tartóztatta Moldovan Gábor földművest és két asszonyt, akiket az esküdtszék felmentett. Így a gyilkosság — ha gyilkosság történt — tettes nélkül maradt. — Itt írjuk meg azt is, hogy a megyében rövid idő alatt három rablógyilkosság történt, de eddig egyiknek a tettesét sem sikerült elfogni. — A szerdai hetipiacon gycnye volt a felhozatal. Búza 450—460, rozs 410, zab 350, árpa 340, napraforgó 520, tengeri 320 lej métermázsanként.

Léggömb-verseny Brüsszelben.

Minden évben megtartják Brüsszelben a Gordon-Bennet versenyt, amelyen szabad léggömbök szállnak fel. Képünk a startra kész gömböket mutatja a brüsszeli repülőterén.

Németország erőlyes tiltakozásra készül a cseh területre tévedt léggömb két német résztvevőjének lefogatása miatt. (Berlin.) A Gordon-Bennet brüsszeli léggömb-verseny cseh terület fölé tévedt két német résztvevőjének lefogatása ügyében a németek éles tiltakozásra készülnek Prágában. Ezenkívül a németek a versenyt is megövják arra való hivatkozással, hogy a cseh hatóságok önkényes eljárása megfosztotta a két legesélyesebb német versenyzőt a versenyen való részvételtől.

Elűtött két tehenet a társaságokcsi, Targu-Mures. Saját tud. A Targu-Mures-Sovata között közlekedő autóbussz Remetea községben elűtött két tehenet. Az autóbussz azonban olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen maradt s csak az utasok átszállása után tudták garázsha vontatni. Az autóbussz alapos javításra szorul.

Két leányka egy esernyő alatt, összebujva a viharban... a mozdony alá került. Timişoara. Saját tudósítónktól. Kedden reggel heves záporosó volt Lugojon, mit hatalmas vihar követett. Ebben az időben igyekezett a városba a Muschong-féle téglagyár telepéről Csikós István munkás két gyermekeleánya. A tizenegy éves Katalin és a nyolcéves Eszter, esernyő alatt összebujva mentek a város felé és amikor a vasúti sorompóhoz értek, azt lezárva találták. Mindamellelt átbújták a sorompó alatt és a nagy szélben, esőben nem vették észre, hogy a Bucuresti felől jövő személyvonat közeleg. A vonat mozdonya hirtelen elkapta a gyermekeket. A vonatot sikerült ugyan hamarosan megállítani, addigra azonban a két leányka már vértől borítva fektűt a sínek között. Megállapították, hogy a tizenegy éves leányt a mozdony halálra gázolta, a kisebbik pedig oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy halállal vívódik.

KÉTSZÁZÖTVEZEREI LEIT SIKKASZTOTT A SPANTUL-GHEORGHEI VÁROSI PÉNZBESZÉDŐ. Tg.-Săuceşu. Saját tud. Kátó András 23 éves sftu-gheorghei városi pénzbeszédő, különböző ravaszkodással 250 ezer lei beszédett pénzt elsikkasztott. A rossz útra tévedt fiatalember tettenek felfedezésekor elszökött, de a rendőrség nyomában volt és a Sagás nevű fordóban elfogta. A pénzből alig pár száz lei volt csak nála, a többit állítólag elköltötte. A közismert fiatalember sikkasztási ügye kínos feltűnést keltett.

A kiadóhivatal üzenetei

Z. B., Mercurea-Ciuc. A párizsi társasutazásra beküldött 14575 lei összeget a mai napon megkaptuk. A francia konzulátustól kért 2 db fényképet postafordultával kérjük. — **Sch. Róbert, Cărpiniş.** Köszönettel nyugtázzuk a párizsi társasutazásra beküldött első részletösszeg 4000 lei vételét. A fennmaradó összeget postafordultával sziveskedjék átutalni. Az utlevelet és 2 fényképet legkésőbb június 27-ig kérjük beküldeni. — **Felkérjük** mindazokat, akik eddig csek részben utalták át a részvételi díjat, hogy a június 25-iki határidőre való tekintettel a még esedékes hátralékot, teljes egészében sziveskedjenek átutalni, figyelembevéve a külön kirándulások költségeit is, már amennyiben azokon résztvenni óhajtanak. Ugy szintén kérjük az érdekelteket, hogy a még be nem küldött utlevelet, a két fényképpel együtt címünkre a sürgősségre való tekintettel, express levélben sziveskedjenek továbbítani, mert a vizumok beszerzéséért a felelősséget csak így vállaljuk.

Közgazdasági hírek

A belügyminiszter szorgalmazza az árétérés gyakorlati végrehajtását

Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium az árlejtéssel kapcsolatosan újabb rendeletet küldött Bucuresti főváros vezetéséhez és felszólítja az előzőleg elhatározott rendelkezések végrehajtására, valamint arra, hogy haladéktalanul léptessék életbe valóságban is a maximális árat. Főképpen a vendéglőkben. A miniszterium sürgős választ kért a rendelet végrehajtásáról, mert a fővárosi vendéglők eddig megtagadták a maximális árak alkalmazását.

Új intézkedések a búzaértékesítésről intézkedő rendeletben

Bucurestiből jelentik: A július 1-én életbe lépő új búzaértékesítési rendelet lényegileg azonos rendelkezéseket tartalmaz, mint az eddigi rendszer.

Megmarad a 90 banis és a 25 banis illeték,

a prémiumokat hónapról-hónpra állapítják meg, a miniszterium meghosszabbítja azt a minimális devizamennyiséget, amelyet az exportőröknek be kell szolgáltatni, más és más prémiumokat lehet adni aszerint, hogy az ellenérték szabad devizában folyik be, vagy pedig clearingben. Új intézkedés ezzel szemben, hogy

minden búza-, vagy lisztkötést még a kötés napján be kell jelenteni

a búzaértékesítési hivatal helyi kormánymeghívottnak, enélkül a bejelentés nélkül a kötések érvénytelenek. Megszigorítják a malmok ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket,

a kivetett büntetéseket a fellebbezésre való tekintet nélkül le kell fizetni,

azt a malmot, amely engedély nélkül átalakítja berendezését, 100 ezer leies büntetéssel, esetleg leállással sújtják. A pékeket a hiányzó kenyérbélyegekért szigorúbban büntetik, mint eddig.

Csak felsőipariskolát végzett tanuló kaphat mesterkönyvet. Satu-Mare. Saját tud. A helybeli faipariskola most vizsgázó növendékei kérvényt intéztek Mudura Ioan oradeai munkaügyi felügyelőhöz, akitől tanulmányaik befejezését igazoló diplomájuk alapján mesterkönyv kiadását kérték. Mivel e kérdés körül eddig nem történt világos intézkedés, a munkaügyi felügyelő a miniszterhez fordult, ahonnan a napokban jött meg a válasz. Eszerint mesterkönyv csak felsőipariskolát végzett növendéket illeti meg, az alsófokú intézményt járt tanulókat mestervizsgát kell hogy tegyenek. Felsőipariskola Aradon, Timişoaran, Bucurestiben, Iasiban és Braşovban működik.

BEKÜLDÖTT HIREK

Szülők napja Turcheşen és Codolán. Könyveig megható és nagy erkölcsi tanulságu szülők napját rendezett a napokban a turcheşi katolikus iskola ifjusága Dobranszky József kántor-tanító vezetése alatt. Az iskola ennékara köszöntő énekeket adott elő, majd szép szavalatok és tanulmányos kis szindarabok szerepeltek a műsoron. Codala község katolikus iskolásai is hasonlóan szép kis ünnepélyt rendeztek Loch Erzébet vezetésével. Magasan szárnyaló, meglehangu ünnepi beszédet mindkét helyen Szóts Béla plébános mondott.

Jólsikerült fagyalt-estélyt rendezett a sigheti Mária kongregáció. Saját tud. A sigheti felnőtt lányok Mária kongregációjának a napokban rendezett, táncal egybekötött fagyalt estélye a legszebb siker jegyében zajlott le. A rendezőség önzetlen, fáradságos munkájával elérte, hogy a vendégek kitűnően mulattak az estélyen. A hangulatos mulatságon a Kolping ügyesen játszó zenekar szolgáltatta a zenét.

A legszebb siker jegyében zajlott le az első sighet-i löverseny. Saját tud. Az első sighet-i löverseny, amelynek megrendezése Tivoleşcu tüzerredes érdeme, a legszebb siker és nagy érdeklődés jegyében zajlott le. A lövőmítási mutatóvány-nál Hristolescu főhadnagy nyert díjat, míg az akadály-versenyben az első díjat Gheorghe törzserőrmester, a másodikat Podolean Aurél főhadnagy és a harmadik díjat Radulescu kapitány nyerte.

Oradeai Iparosok Hitelzővetkezetének Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Szilvássy Józsefné (468-ik), a „B” csoportból pedig Marossy Istvánné (212-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lei minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárába vagy a pénzbeszédőnknek. Az önkörség.

MAGYAR OTTHON

A gyermek és az otthon

Hogy is van az, hogy vannak házak, lakások, melyekben mindjárt belépéskor úgy érezzük, mintha valamilyen más égőv alá, barátságos, jóleső, tisztább légkörbe jutottunk volna és mintha a mindennapok minden porát, füllasztó szikkadságát kívül hagytuk volna az ajtón?

Hogy is van az, hogy vannak emberek, akiknek a közelében sajtóságot, békés örömet érzünk, valósággal jobbak leszünk. Finomabbak, tapintatosabbak; az ajkunkon megakad a megszólítás, a csipős megjegyzés; nem tud felütni a gúnyos mosoly; nem megy sehogysem a hiú pózolás: egyszerűek és természetesek, igazak és jók leszünk. Valami titokzatos szellemi energiaforrást, lelki elektromos teret visznek magukkal az ilyen emberek, úgy látszik, melynek szétsugárzó energiája megérint bennünket és megindít bennünk rejtett és még ismeretlen áramokat; vágyakozást a lelkiből, a tisztább, a magassabb rendűbb felé.

Az ilyen házra, ilyen lakásra illik ez a név: *otthon*.

Az ilyen, a jóság, tisztaság, derű légkörét, az otthon légkörét megteremtő és magával hordozó és mások lelkében széthintő valaki: az *igazi nő*.

Az ilyen igazi otthonban az ilyen igazi nőiség vonásait magánviselő anya mellett fejlődik aztán az emberpalánta, a gyermek, harmonikus, kiegyensúlyozott emberré. Mert ha a felnőtt ember nem tudja kivonni magát az ilyen egyéniség hatása alól, annál kevésbé a gyermek, ez a még érintetlen, csak az átöröklés anyagát hordozó, minden benyomást, mondhatni gátlásokat nélkül befogadó lélek.

Nagy emberek életében sokszor olvashatunk az anyák rendkívüli hatásáról zseniális gyermekeikre, és írásaikból gyakran előlép a rajongással körülvevő anya alakja, aki lényének varázsával kitörülhetetlen nyomot hagyott életükben, aki gyermekkoruk napjait beragyogta s akinek vonásaiból alkotta meg az ifjú azt a női ideált, mely sokszor visszatartotta a rossztól, vagy megállásra készítette a lejtőn.

De ezek mellett látunk és olvasunk, — sokszor a napilapok bűnügyi krónikájában — gyermekekről, fiatalokról, akiket az örömtelen gyermekkor az otthon ridegsége, békétlen, vagy nem tiszta erkölcsi légköre, az anyai kéz és szív hiánya indított el az erkölcsi lejtőn és taszított mind mélyebbre.

Kétségtelen, hogy a nevelés főtényezői éppen ezek az emberi egyéniségekből kisugárzó erők, elsősorban a szülők jelleme, élete, példája.

Ne csodálkozzon tehát senki, ha a gyermek alakoskodó, képmutató, alafatos természetű lesz, ott, ahol azt látja, hogy az anyának és apának titkolni valói vannak egymás előtt...

Könnyen érthető lesz az is, ha a gyermek felületességhez, felszínességhez szokik, mikor az otthonában is a kifelé csillogás, a látszat a fontos.

Az önzés, részvétlenség is fertőz, nem is beszélve a piperézés, kendőzés túlzásaitól.

A kicsinyesség, elfogultság, pedantéria; nem fontos dolgoknak nagy jelentőséget tulajdonítani, fontosakat semmibe venni — egész ferde életfelfogásra vezet, melynek ferdeségeit egy másoldali egyensúlyozás hiánya még torzabbá teheti a gyermeknél.

Rossznyelvűség, tapintatlanság, durvaság mind átültethető a gyermek lelkébe, ha állandóan abban a légkörben él.

És mindezek a ferdeségek sokszor a gyermek egyéni hajlamaitól is segítve, fokozott kihangsúlyozást nyernek és később jóvá már nem

tehető, nagy erkölcsi fogyatkozásokhoz vezethetnek.

Önnevelés tehát, önkritika, önellenőrzés a szülők részéről, ha helyes nevelést akarnak. Ez egyébként emberi és keresztény feladat is. S bizony esténként jó és hasznos dolog lelkiismeretvizsgálatot tartani arról is, hogy napközben milyen baklövést követtem el a nevelésben, hol

nem léptem közbe ahol kellett volna; hol nem adtam jó példát, hol voltam meg nem érthető, hol önző; hol mulasztottam el egy megjegyzéssel helyre billenteni a bizonytalan ítéletet a helyesre, hol nem vettem észre egy kérdést, egy feleletre várást és így tovább.

Legyenek hát a szülők, legyen az anya maga elsősorban kiegyensúlyozott, fegyelmeztet, meleg, minden szép és jó iránt fogékony, józan ítélettel bíró harmonikus lélek, akkor meg van az otthonban az az energia központ, melynek kisugárzása alakít, formál és nevel.

Az egészség ápolása

Vannak, akik azt gondolják, hogy az ember akkor ápolja jól az egészségét, ha állandó rattlegésben él a fertőzéstől, ha a legjelentéktlenebb kis betegség tüneteinél óvatosan kerül el a családtagjait, elhanyagolja ápolásukat is — hátha fertőző! És ha csak kettőt tüszent valaki vagy hármak köhög, hamar ágyba dugják, amivel sikerül noha pár nap alatt gyengíteni az illetőt, úgyhogy alkalmas talaj lesz a bacillusok számára.

Nos, az egészségápolásnak van egy egészségesebb formája is. Azt tudniillik, ha okos életmód, rendszeres táplálkozás, sok levegőn való tartózkodás, mozgás, kellő edzés által szervezetünket úgy felerősítjük, olyan ellenállóvá tesszük, hogy az esetleges fertőzés esetén is maga a szervezet könnyen ki tudja küszöbölni a kórokozókat, le tudja küzdeni a betegségeket.

Előfordul azonban, hogy az anya minden gondoskodása dacára észreveszi, hogy kis lánya sápadt, étvágytalan, állandóan fáradt, kedvetlen. A fejlődés korában lévő lányoknál nem ritka az ilyen tünetek, melyek a sápkór néven ismert beteges állapotra utalnak. De előfordulhat ez általában gyermekekénél, asszonyoknál, sőt férfiaknál is. Ezekben az esetekben rendszerint más betegségek kísérő jelensége.

Ez a betegség, mely a vérszegénység egy néme, tulajdonképpen nem a vér mennyiségének, hanem minőségének rendellenes elváltozása: még pedig a vérben a vörtestecskék száma csökken. Ez a csökkenés nagyobb mértékben következik be a vörös vörtestecskékre, mint a fehérekre, a kettő mennyiségi viszonyában tehát a vörösek hátrányára zavar lép fel.

Ennek a rendellenes vérszétételnek az okait a különböző egészségi és speciális körülményekben keresik; azonban ezekből kizárólag nem magyarázható és nem tehetőjük egyedül ezeket fellelőssé érte. Itt is kitűnik az egyéni különbözőségek nagy szerepe.

Lehet, hogy rossz táplálkozás, szabad levegőn nem elegendő tartózkodás már meglevő hajlamok mellett sápkórra vezet. De éppen ilyen gyakran előáll ez a betegség lelki izgalomból, túlfeszített szellemi munka, rendetlen életmód, átvirrasztott éjszakák és hosszú lázas megbetegedések következményeképpen is.

Sőt az is megtörténik, hogy fellép a sápkór jó társadalmi viszonyok között élő rendszeres, okos életmódot folytató fiatal lányoknál szintén.

A külső elváltozások közt, melyek a sápkórt kísérik, legfeltűnőbb a sápadt szín, mely legerősebben észrevehető a foghúson és a szemhéjak belső oldalán. Továbbá jellegzetes tünet a testi munkához való kedvetlenség és a gyors kifáradás. Nem ritka az ájulás sem. Általában az étvágy hiányzik, néha különösen a hússal szemben erős idegenkedés lép fel; az emésztésben zavarok mutatkoznak. Sokszor az ilyen betegek emészthetetlen dolgokat kívánnak enni, mint krétát, földet, kövecskéket. A legcsekélyebb megerőltetésnél vagy mozgásnál már szívdobogás, szívszorulás lép föl; legszívesebben mindig feküdnének és gyakran legyőzhetetlen álmoság vesz rajtuk erőt.

A betegség lefolyása gyakran még orvosj segítség igénybevételével is hosszadalmas és hónapokig tartó.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

pokra, évekre terjedhet. Máskor az orvosi kezelés gyors sikert ad. Gyógyszerként vasas orvosságot adnak hosszabb időn keresztül.

Az újabb kutatások csaknem csatlakoztatlan természetű orvosezert találtak ellene: ez a máj, melyet vagy ételnek elkészítve, vagy máj kivonatok alakjában juttatnak a szervezetbe. Sőt egyes nehezebb esetekben injekció alakjában is.

Mindenesetre egyszerű életmód, jó táplálkozás által igyekezzünk serdülő leányainkat, családunkat ettől a betegségtől megóvni. Ha azonban fellép, orvosi tanács szerint járjunk el a vasas orvosságok vagy a májkúra és egyéb táplálkozási előírások tekintetében (vöröshor és hússal koszt), melyekhez rendszerint folytonos szabadban való tartózkodás, mozgás és légzési torna csatlakozik.

Divatos — nem divatos

modern — nem modern. Ezeket a megkülönböztető jelzőket használja leggyakrabban a mai ember, legyen szó akár ruháról, akár lakásról, lakásberendezésről, akár könyvről, vagy szindarabról, sőt gondolkodásmódról, vagy viselkedésről is.

A komoly gondolkozásu, intelligens ember számára azonban fontosabb ez a megkülönböztetés: izléses — izléstelen. Ez már komoly értékítélet, mely a dolgoknak a szépséghez való viszonyát is jelzi.

Mert bár a közmondás szerint izlés felett nem lehet vitatkozni: az egyéni — azt azonban el kell ismernünk, hogy vannak jóízű emberek és vannak rosszízűek.

Nagyon időszerű is ezt sokat hangsúlyoznunk, mert komoly és intelligens ember előtt értéke, igazi létjogosultsága csak annak a divatos, csak annak a modern dolognak van, ami egyuttal izléses is.

Mi hát az izléses? Mi hát az izléstelen?

Talán legrövidebben úgy jellemezhetnénk az izlést, hogy az valami harmonikus, valamiféle összhangot fejez ki és izléses ruhákba rövidesen feljegyezhetnénk ennek a jelentésnek rövid kifejtését pl. a ruházatra vonatkozólag.

Nem izléses: ha életkor és ruha nem hangolódik össze (idős hölgy dirndli ruhát venne föl), ha hivatás és öltözködés nem illenek egymáshoz (hivatalnoknő irodába úgy öltözne, mintha 5 órai teára menne), ha alkalom és ruha szöges ellentétben állnak egymással (strandruha városban, estélyi ruha utcán, magassarku, mélyen kivágott cipő sportruhához), ha időszak és öltözködés nincsenek összhangban.

Nem izléses a túlzás semmiben sem (tulsok disz, tulnag kivágás, tulrövid ruha, „tul-modern” fürdőruha).

Nem izléses, ami az illető természetéhez, archoz nem előnyös, vagy egyes részeket túlságosan kihangsúlyoz.

Egyelőre ennyin is el lehet gondolkozni. Mindenesetre legszögezhető elv: legyünk divatosak, legyünk modernek, de az izlés keretein belül.

SPORT

Braddock marad a világbajnok

Joe Louis, Max Schmeling és Tommy Farr küzd a kihívási jogért. Közel egy millió dollár bevétel volt a Louis-Braddock mérkőzésén. — A nagy találkozó részletei

A világbajnok Braddock, amióta legyőzte Max Baert, senkivel sem állt ki mérkőzésre. Legutóbb június 3-án Schmelinggel kellett volna összemérnie erejét. Braddock azonban elodázta a mérkőzést. Amikor Max Baer felett emlékezetes győzelmet aratott, a mérkőzés egész tartama alatt kivételes szerencse szegődött melléje.

Eddig a jelentős sikeréig, noha kitűnő ökölvívó volt, nem tűntette ki magát valamilyen különleges teljesítménnyel. Max Baerrel szemben is csak mint bábu szerepelt. Miután azonban tulajdonképpen ez a mérkőzés számíthatott felavatásának, a világ nagysági sorában ismerve Max Baer életmódját, nagyon ambicionálta a mérkőzést.

Joe Louis, a „fekete csoda”, aki szintén legyőzte Max Baert, sikertelenül kísérletezett Schmelinggel, aki ugyancsak rendelkezett valamennyi olyan adottsággal, amelyre egy világbajnoknak szüksége van. Ennek a balsikernek folyományaképpen Joe Louis mindent elkövetett, hogy népszerűségét ismét visszaszerezze. Ismeretlenekkel és általában olyanokkal állt ki, akiket könnyen legyőzött. Megemlítésre méltó azonban Bob Pastor és Mathie Brown felett aratott győzelme.

*

A hatalmas érdeklődéstől kísért Joe Louis-Braddock mérkőzés, romániai időszámítás szerint szerdán reggel 6 órakor fejeződött be a favorit néger ökölvívó győzelmével. A mérkőzésnek sokat használt a Schmeling-Braddock botrány, nagyban fokozta az érdeklődést s jó részét ennek köszönhető, hogy 70 ezer főnyi közönség töltötte meg a csikágói stadiont. Az összbevétel közel 1 millió dollárra rugott. Braddock tehát sokkal jobb üzletet csinált, mintha Schmeling ellen állott volna ki.

A mérkőzés végig főlényének jegyében folyt. A nagyszerű formában lévő néger ellenállhatatlanul támadott s Braddocknak sokkal ritkábban sikerült bevinnie ütéseit. Az első menetek után nem volt kétes, hogy a győztes a fekete lesz. A döntés a nyolcadik menetben következett be. Louis egy irtózatos horogütése földreviszi a világbajnok Braddockot s a bírák kiszámolják. K. O.-val győzött Joe Louis.

A közönség nagyrésze Louis mellett szurkolt, ugyanis a fogadások szinte mind mellett szólottak. 7:2 arányban fogadták győzelmét s a bizalom, mint kitűnt, indokolt volt.

A mérkőzés barátságos jellegű volt s így a világbajnoki címre nincs kihatással. Braddock veresége után s annak ellenére, hogy Schmeling ellen nem állott ki, tovább tartja a világbajnoki címét.

Joe Louist legközelebb az angol Tommy Farral akarják szembeállítani, aki a múlt héten Londonban a harmadik menetben kiütötte a német Neuselt. Egyébként Schmeling szeptemberben találkozik Farr-al.

*

Tegnap számunkban csak röviden ismertettük a Louis-Braddock mérkőzés lefolyását. Ma közöljük a részleteket is:

1. menet: Braddock támad és nagy lengő ütést helyez el. A néger állkapocsütéssel válaszol és átveszi a kezdeményezést. Meglepetésre azonban Braddock jobbkezese telitalál és letériti. A néger azonnal felkel. A menet Braddocké. **2-ik menet:** Louis két erős ütést kap, azután soroz és felülkerekedik. **3-ik menet:** Louis balszemén találja Braddockot, aki félig behunytt szemmel küzd tovább. Louis ezután egyre Braddock balszemét célozza. **4-ik menet:**

Braddock küzdökedve fellángol, a menet az övé. **5-ik menet:** Braddock háromszor egymásután fején találja a négert, aki erősen vérzik. Ez a menet is a fehére. **6-ik menet:** Louis főlényke kezd kidomborodni. Braddock két gyors felütést kap. Louis balkezese folytán elveszti egyensúlyát, balszeme egészen bedagad, azután még egy hatalmas ütést kap. **7-ik menet:** Braddock megdöbbenve boxol, viszont a néger állandóan körülötte forog és több sikerült ütést helyez el. A menet végén Braddock megtántorodik, de a gong megmenti. A **8-ik menetben** Louis óvatosan kezd. Braddock közelharcot próbál, de előbb több ütést kap a testére, majd Louis két hatalmas állkapocsütése földre viszi. Braddockot kiszámolják és ájultan viszik ki a ringből. Ez a menet csak 1 perc 10 másodpercet tartott.

Vereséget szenvedett a Borotra-Bernard kettős. Wimbledonból jelentik: A félhivatalos teniszvilágbajnokságon tegnap a következő érdekesebb eredmények voltak: Budge USA—Farquharson délafrikai 6:3, 6:2, 6:1. Hecht cseh—Filby angol 6:4, 6:1, 7:5. Quintavalle olasz—Harrison angol 6:4, 6:4, 11:9. Wilde angol—Petra francia 6:3, 5:7, 6:4, 0:6, 7:5. Férfipáros: Hughes, Tuckey angol—Borotra, Bernard francia 6:4, 6:3, 16:14.

A Venus hazakereszt. Bucurestiből jelentik: A Venus szerdán reggel visszaérkezett a fővárosba. A bajnokcsapat összesen öt napot töltött Budapesten. A Venust egyébként Mattea, a vasárnapi mérkőzés olasz bírója két mérkőzésre meghívta Torinoba.

A magyar Kovács nyerte a tiszti kardvívó EB-t. Párizsból jelentik: A katonatiszti kardvívó Európa-bajnokság magyar sikert hozott: Kovács a döntőben 7 győzelemmel, vereség nélkül szerezte meg a bajnoki címet. A harmadik helyet a másik magyar versenyző, Berczelly foglalta el. Kovács a vasárnap megtartott magyar bajnoki versenyen a harmadik helyen végzett. A tiszti EB hátralevő számai a párbajtőr és kardcsapat verseny.

Középeurópa legyőzte Nyugateurópát.

Vasárnap az amsterdami Stadionban nagy érdeklődés mellett játszották le Közép- és Nyugateurópa válogatott labdarugóinak mérkőzését. Győzött a nagyobb technikával rendelkező Középeurópa 3:1 arányban. Képünkön Jakob (német) kapus dr Sárosi (magyar) lábáról szedi le a labdát. Középen Caldenkove (holland) hátvéd.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén. Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)

Különféle

Biztosan megszabadul a sváb és ruszli bogártól, ha „Neotox” irtószert használ. Még ma próbálja ki. Kapható Oradeán: Ajtay gyógyszerárban, Str. Vlahuta 46. szám.

Szines és finom fehérnemű himzést vállalok. Szabó J. Oradea, Gheorghe Lazar-u. 5.

Lakás

Üdvari butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 27.

Kiadó tiszta egyszoba konyhas lakás, mellékhelyiségekkel aug. 1-től. Oradea, Str. Mihail Sorbul 23. szám.

Egyszobás lakás azonnal kiadó. Jókárban levő tűzhely eladó. Oradea, Calea Decebal 14. szám.

Kiadó uri családnál a központban különbejáratu, elegánsan butorozott utcai szoba. Oradea Str. Bratianu 21.

Kiadó egy és kétszobás lakás. Oradea, Str. Codrilor 11. Strand mellett.

Alkalmazás

Mindenes főzőnő 10 éves bizonyítvánnyal július elsejére állást keres. Érdeklődni: Str. Nicolae Zsiga 45., házmesternél.

Adás-vétel

10 éves leányka részére rózsaszín tüll balett ruha és egy fehér tüll Pierette ruha eladó. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 19. Chaura.

Eladó egy nagy szalontükör. Megtekinthető: Oradea, Str. Consanziana 16-a. alatt, szemben a Carol sportpályával.

Eladó más vállalkozás miatt vidéken 36 szobás pensió berendezéssel, vendéglő felszereléssel. — Popovics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon: 167. szám.

Eladó 200 kötetes hittudományi, hittudományi és más tudományos művekből álló könyvtár, nagyrészt kötve. Ára 2500 lel, részletben is törleszthető. Cím a kiadóban.

Eladó — olcsón elutazás miatt egy 3+1 lámpás rádió beépített hangszóróval. Oradea, Strada Vasile Conta 20. szám.

Legjobb ecet a Nicolae Zsiga 52. sz. alatti raktárban kapható. Oradeán.

Hálószoba és különféle butorok eladók. Megtekinthető 5 óráig. Oradea, Strada Moldova 45.

PUHA ÓL.MOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.